Sosiaali- ja terveysministeriö

# HE 97/2026
# Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 102 §:n muuttamisesta

Tuula Nousu, lakimies, STM
25.9.2026

# Hallituksen esityksen keskeinen sisältö

- Potilaan lääkehoitoa koskevat tiedot tallennettaisiin nykyistä laajemmin Kanta-palveluiden reseptikeskukseen (so. Kanta-lääkityslistan tietosisällön lisäys)
  - Reseptikeskukseen tallennetuista tiedoista muodostuu automaattisesti potilaskohtainen kooste, valtakunnallinen lääkityslista eli Kanta-lääkityslista, jota ammattihenkilöt hyödyntävät työtehtävissään käyttöoikeuksien mukaan.
  - Uusina tietoryhminä reseptikeskukseen tallennettaisiin 1. potilaan lääkehoidon tarkistusmerkinnät, 2. potilaan lääkehoidon huomiomerkinnät, 3.potilaan itsehoitovalmisteen käyttöä ja 4.potilaan laitoshoidon tilannetta koskevat merkinnät.
- Esityksellä annettaisiin tarvittavat säännökset ehdotettujen uusien henkilötietoryhmien käsittelystä sosiaali- ja terveydenhuollossa ja apteekissa
  - Rekisterinpitäjien velvollisuuksia täydennettäisiin tietosisältöjen lisäysten aiheuttamilla muutoksilla.
  - Potilaan luovutettavien tietojen ala laajenisi ja potilaan kielto-oikeus koskisi myös ehdotettuja uusia tietoja. Potilaan kielto-oikeuteen ehdotetaan kuitenkin uutta poikkeusta tarkistus- ja huomiomerkintöjen osalta.
  - Lailla säädettäisiin tarkemmin eri ammattihenkilöiden oikeudesta tallentaa tietoja reseptikeskukseen.
- Sosiaalihuollon palvelunantajien tiedonsaantioikeutta laajennettaisiin kattamaan lisättäväksi ehdotetut Kanta-lääkityslistan tiedot
  - Jatkossa olisi oikeus Kanta-lääkityslistan tietoihin ja velvollisuus ottaa käyttöön reseptikeskus nyt säädettävässä määräajassa, 1.10.2029 mennessä. Reseptikeskuksen käyttöönottovelvollisuus 1.10.2029 ei kuitenkaan koskisi kaikkia sosiaalihuollon palvelunantajia, vaan niitä, joille se on jo säädetty velvollisuudeksi asiakastietolain 67 §:ssä.
- Potilaskohtaista erityislupaa edellyttävien lääkkeiden määrääminen jatkossa vain sähköisenä.

# Hallituksen esityksen tavoite

- Tavoitteena erityisesti iäkkäiden ja monisairaiden henkilöiden aiempaa turvallisempi ja tarkoituksenmukaisempi lääkehoito. (so. lääkehoidon vaikuttavuus)
- Mahdollistetaan yhteentoimivan tiedon saatavuus ja tiedonkulku potilaan lääkehoitoon osallistuvien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja apteekin välillä. (so. lääkehoidon moniammatillisen yhteistyön paraneminen)
- Nykytila:
  - Kelan ylläpitämään Kanta-palveluiden reseptikeskukseen tallennetuista tiedoista koostuu automaattisesti valtakunnallinen lääkityslista eli Kanta-lääkityslista. Perustuu voimassa olevaan lääkemääräyslakiin ((703/2023), HE 246/2022 vp.)
  - Reseptikeskuksella ja apteekkijärjestelmillä velvollisuus Kanta-lääkityslistan jo säädettyjen toiminnallisuuksien käyttöön **6.2.2027**. Muilla organisaatioilla takaraja on 1.10.2027.
- Ehdotetaan muutettavaksi lääkemääräyslakia ja asiakastietolakia, jotta voitaisiin toteuttaa Kanta-lääkityslistaan uudet toiminnallisuudet.
  - Muutokset voimaan 1.12.2026 ja osin 1.10.2027 ja 1.10.2029.

# Hallituksen esityksen hyödyt ja kustannukset

- Välillisen hyödyn arvioidaan olevan noin 114 milj. euroa vuodessa, josta hyvinvointialueiden osuuden arvioidaan olevan 87,5 miljoonaa euroa.
  - Arvioidut suurimmat hyödynsaajat kehittämisen ja toiminnan muutoksen myötä ovat hyvinvointialueet sekä sairausvakuutusjärjestelmä.
  - Arvion mukaan hyödyt kertyvät vuodesta 2029 eteenpäin, kun toiminnan muutos hyvinvointialueilla on lähtenyt käyntiin.
  - Hyvinvointialueiden välillinen hyöty syntyy ensisijaisesti parantuneesta lääkitysturvallisuudesta ja sen myötä vältetyistä vaaratapahtumista sekä paremman hoitoon sitoutumisen aikaansaamasta hoidon vaikuttavuudesta.

- Ehdotettujen muutosten edellyttämät tiedonhallinnan kehityksen ja ylläpidon kustannukset:
- Yritykset: Kanta-lääkityslistan kolmannen ja neljännen vaiheen järjestelmäkehityksen kustannukset ovat yhteensä noin 21,5 miljoonaa euroa. Tästä suurin osa kohdentuu vaiheeseen kolme.
- Julkinen talous:
- Kanta-palveluissa kehityksen kustannukset ovat yhteensä noin 4 miljoonaa euroa vuosina 2026–2029. Kehitykseen on varattu rahoitus osana sote-tiedonhallinnan muuta kehittämistä (mom. 33.01.25 käyttösuunnitelma).
- Kelan arvion mukaan Kanta-järjestelmään tehtävien uudistusten ylläpitokustannukset sisältyvät jo olemassa oleviin järjestelmän ylläpitokustannuksiin eli 3. vaiheen kehittämisestä ei synny uusia ylläpitokustannuksia.